

मत्तीको सुसमाचारको पुस्तकको भूमिका

‘मेरो विचारमा, पुरानो नियम र नयाँ नियमभित्र अरू कुनै ऐतिहासिक पुस्तक नै छैन, जुनचाहिँ मत्तीको सुसमाचारको तुलनामा आउन सक्छ; किनकि मत्तीको सुसमाचारको उच्च रचना प्रशंसनीय छ; अनि यस रच्ने शक्तिअनुसार लेखकले त्यसभित्र यति ज्यादै कुराहरू महान् विचारहरूको अधीनतामा सुम्पेर राखिछोडे।’

श्री थेओडोर जाह्न्

क) नयाँ नियमको कानुनमा यस पुस्तकको अद्वितीय स्थान

(टिका: ‘कानुन’ भन्नाले मण्डलीको मान्यता प्राप्त भएका पवित्र बाइबलका पुस्तकहरूको सूचि बुझिन्छ)

मत्तीको सुसमाचारको पुस्तकले पुरानो नियम र नयाँ नियमको बीचमा जोड्ने साँघुको काम गर्दछ; किनकि त्यसका पहिला शब्दहरूले हामीलाई प्राचीन कालमा, परमेश्वरका जनहरूका पुर्खा अब्राहामकहाँ पुस्त्राउँछन्, साथै इस्राएलका महान् राजा दाऊदको सम्भना दिलाउँछन्। मत्तीको जोड, त्यस पुस्तकको यहूदी सुगन्ध र रस, हिब्रू शास्त्रहरू उद्धृत गरिएका त्यसका थुप्रै खण्डहरू र नयाँ नियमको प्रमुख पुस्तकको रूपमा राखिएको त्यसको स्थान – यी सबै कुराको कारणले मत्तीको सुसमाचारबाट संसारका सबै मानिसहरूले इसाई सन्देश पाउनु उचित देखिन्छ।

वादविवादविना त्यसको स्थान यही हो, र नयाँ नियम त्यस पुस्तकबाट शुरु हुन्छ नै।

धेरै समयदेखि मत्तीको सुसमाचारले नयाँ नियमका चारवटा सुसमाचारका पुस्तकहरूमा यही पहिलो स्थान ओगटेको हो; किनकि आजकलको आधुनिक युग-सम्म संसारभरि नै यही पुस्तक पहिले लेखिएको सुसमाचारको पुस्तक हो भन्ने जनविश्वास चलिआएको छ। अनि मत्तीको स्पष्ट भाषा र त्यसमा प्रयोग गरिएको क्रमबद्ध शैलीले गर्दा त्यसबाट मण्डलीको सभामा पढेर सुनाउनका निम्ति त्यसलाई अति उपयोगी तुल्याइयो। यसकारण मत्तीको सुसमाचार सबैभन्दा लोकप्रिय सुसमाचारको पुस्तक ठहरियो। कहिलेकाहीं मात्र त्यसले यूहन्नाको सुसमाचारसित पहिलो स्थानका निम्ति होडबाजी गर्नुपर्‍यो।

बाइबलप्रेमी गनिन हामीले मत्तीको सुसमाचारको पुस्तक पहिले लेखिएको पुस्तक थियो भन्ने कुरा विश्वास गर्नुपर्दैन।

तर तपाईं आफैले विचार गर्नुहोस्: पहिलेका विश्वासीहरू प्रायः सबै यहूदीहरू थिए र यहूदी धर्मबाट प्रभुमा आएका थिए। तिनीहरूको सङ्ख्या हजारौं हजार थियो। तब यी पहिलेका विश्वासीहरूको आत्मिक खाँचो सबैभन्दा पहिलो पूर्ति गर्नु नै बुद्धिमानी देखिन्छ।

ख) यस पुस्तकका लेखक

त्यसको बाहिरी प्रमाण अति पुरानो हो; यसैले संसारभरि नै यस पुस्तकका लेखकचाहिँ महसूल उठाउने मत्ती हुन् भनेर मानिन्छ, जसको नाम लेवी पनि हो। उनले नै यो प्रथम सुसमाचारको पुस्तक लेखे। उनी प्रभु येशूका बाह्र प्रेरितहरूमध्ये एक थिए। तब उनलाई यस सुसमाचारको लेखक किन नमानौं? किनकि त्यस काममा उनको हात छैन भने त्यस्तो लोकविश्वास कहाँबाट आयो त?

‘डिडाखे’ नामक पुस्तक एकदम पुरानो पुस्तक हो (इस्वी संवत् १२०-१५० तिर लेखिएको)। ‘डिडाखे’को अर्थ बाह्र प्रेरितहरूको शिक्षा हो। त्यसबाहेक जस्टिन् मार्टर (इस्वी संवत् १५०-१५५), कोरिन्थका डियोनिस्सु, एन्टियोकका थेयोफिलुस् र एथेन्सबासी एथेन्सगोरस् – यी सबैजनाले मत्तीको सुसमाचारबाट उद्धृत गरेर यो पुस्तक सकली हो भन्ने कुराका साक्षीहरू हुन्। यूसेबियुस्ले (इस्वी संवत् ३२५-३४०) पापियस्को कुरा लिएर के भन्दछन् भने, ‘मत्तीले हिब्रू भाषा चलाएर एउटा “लोगिया” लेखे, र यो पुस्तक पढ्ने हरेक पठकले यसको अर्थ बुझ्न खोज्यो।’ इरेनेयुस् (इस्वी

संवत् १३० -२०२), पाण्टेयुस् र ओरिगेन्ले (इस्वी संवत् १८५-२५४) यस भनाइको सहमति दिन्छन्। हिब्रू भनाले त्यो अरामी भाषा बुझिन्छ, जुनचाहिँ हाम्रा प्रभुको समयमा हिब्रूहरूले बोल्दथे, र नयाँ नियममा ‘हिब्रू’ पनि त्यही प्रकारले प्रयोग गरिएको हो। तर त्यो ‘लोगिया’ के हो त? यस ग्रीक भाषाको शब्दको अर्थ ‘वाणी’ हो, जसरी पुरानो नियमभित्र परमप्रभुका वाणीहरू उल्लेख गरिएका छन्। तर पापियस्ले (इस्वी संवत् १३०-१४०) भनेको कुरा त्यो हुन सक्दैन। तिनले भनेको कुरामा तीन किसिमको अर्थ लगाइन्छ: **तर्क क)** तिनले यसो भनेर मत्तीको सुसमाचारलाई सङ्केत गरेको हो। यसको मतलब यही हो: मत्तीले यहूदीहरूलाई ख्रीष्टमा ल्याउन र हिब्रू इसाईहरूलाई आत्मिक खुराक दिनका निम्ति अरामी भाषामा आफ्नो सुसमाचारको पुस्तक लेखेका हुन्। पछि मात्र त्यसको ग्रीक भाषाको संस्करण निकलेको थियो। **तर्क ख)** त्यस लोगियाले प्रभु येशूका प्रवचनहरू मात्र सङ्केत गर्छ, जुन प्रवचनहरू पछि मत्तीको सुसमाचारमा समावेश भए। **तर्क ग)** त्यस लोगियाले साक्षीका वचनहरू सङ्केत गर्छ, अर्थात् प्रभु येशू नै मसीह हुनुहुन्छ भन्ने कुरा प्रमाणित गर्न पुरानो नियमबाट उद्धृत गरेका खण्डहरू मात्र बुझिन्छ। **तर्क क)** र **ख)** सम्भव देखिन्छ, तर **तर्क ग)** चाहिँ सम्भव नभएको देखिन्छ।

मत्तीको सुसमाचारमा प्रयोग गरिएको ग्रीक भाषा अनुवादजस्तो पढिँदैन, ता पनि यति व्यापक परम्परामा केही सत्य हुनुपर्छ; किनकि कसैले यस कुराको

खण्डन गरेको छैन। परम्पराले बताउँछ कि मत्तीले इस्राएल देशमा पन्ध्र वर्ष प्रचार गरे, त्यसपछि उनी विदेशहरूमा सुसमाचार प्रचार गर्न त्यहाँबाट निस्के। हुन सक्छ, उनी इस्वी सम्बत् ४५ सालमा ती यहूदीहरूका निम्ति अरामी भाषामा आफ्नो सुसमाचारको पुस्तक छोडिदिए, जुन यहूदीहरूले प्रभु येशूलाई आफ्ना मसीहको रूपमा ग्रहण गरेका थिए। अथवा उनले प्रभु येशूले बोल्नुभएका सन्देशहरू मात्र छोडे, त्यो पनि सम्भव देखिन्छ। मत्तीको समकालीन व्यक्ति जोसेफुसले पनि त्यही कुरा गरे, जब यही यहूदी इतिहासकारले 'यहूदी युद्धहरू' नामक पुस्तकको नकल पहिले अरामी भाषामा लेखे, तर त्यसको सकलचाहिँ ग्रीक भाषामा प्रकाशित गरे।

त्यस पहिलो सुसमाचारको पुस्तकको भित्री प्रमाणले पनि मत्ती नै त्यसका लेखक हुन् भन्ने कुरासित पूरा सहमति दिन्छ; किनकि मत्ती भक्त यहूदी थिए, जसले पुरानो नियमलाई प्रेम र आदर गर्थे। उनी त्यस सुसमाचारको पुस्तक होशियारीसाथ लेखे लेखक र प्रकाशक थिए। रोमी सरकारको नौकरीमा सेवारत हुने मत्तीले दुवै भाषा राम्ररी जान्नुपर्थ्यो – आफ्नो जातिको अरामी भाषा र उनलाई काम दिने शासकहरूको ग्रीक भाषा। (रोमीहरूले आफ्नो पूर्वी राज्यभरि ग्रीक भाषा चलाउँथे, ल्याटिन होइन।) सङ्ख्याको बारेमा सानोतिनो कुराको विस्तृत वर्णन, पैसाको विषयमा दिइएका दृष्टान्तहरू र पैसाका निम्ति चलाइने भाषा – सब कुराले मत्तीको सुसमाचार ती महसूल उठाउनेको रचना हो भन्ने कुरा

पुष्टि गर्छ। मत्तीको सङ्क्षिप्त र क्रमबद्ध शैलीले पनि उनलाई साक्षी दिन्छ। श्री गूडस्पीडले, जो संरक्षक विद्वान् होइनन्, यी भित्री प्रमाणहरूले गर्दा मत्तीको सुसमाचारको लेखक मत्ती नै हुन् भन्ने कुरा विश्वास गर्छन्।

संसारभरि मान्यता दिइएका यति धेरै बाहिरी गवाही र भित्री प्रमाणहरू भए पनि संरक्षक नभएका विद्वान्हरूले महसूल उठाउने मत्तीले यो पुस्तक लेखे भन्ने कुरा मान्दैनन्। तिनीहरूले किन यसो गर्दछन्, यसका निम्ति दुईवटा मुख्य कारणहरू छन्। प्रथम, तिनीहरूले मर्कूसको सुसमाचार पहिले लेखिएको पुस्तक हो भन्ने अनुमान गर्छन्। (अचेल धेरैले यो कुरा साँचो हो भन्ने शिक्षा दिँदा रहेछन्)। अनि तिनीहरूको तर्क यस प्रकारको छ: मत्तीले, जो आफै प्रेरित र प्रत्यक्ष साक्षी थिए, कसरी मर्कूसको सुसमाचारबाट यति ठूलो भाग चलाउन सके? (मर्कूसको सुसमाचारको ९३ प्रतिशत अरू सुसमाचारका पुस्तकहरूमा पाइन्छ)। यही तर्कको जवाफ दिँदै म पहिले के भन्न चाहन्छु भने, मर्कूसको सुसमाचार पहिले लेखिएको पुस्तक हो भन्ने कुनै खास प्रमाण छैन। पुराना गवाहीहरूले भन्छन्: मत्तीको सुसमाचार पहिलो थियो। अनि पहिलेका विश्वासी-हरू प्रायः सबै यहूदी थिए; त्यस पुस्तकको पहिलो स्थान न्यायसंगत कुरा हो। तर ठिककै छ, मानौं अरू धेरै संरक्षक विद्वान्हरूले भैं हामी अनुमान गरौं, मर्कूसको सुसमाचारको पुस्तक पहिले लेखियो। मर्कूसको सुसमाचारमा शिमोन पत्रसको हात छ, र प्रायः तिनको काम हो

भन्ने कुरा मत्तीले बुझेको हुन सक्छ । किनकि पत्रसचाहिँ उनका जोशिला सङ्गी प्रेरित थिए, जो शुरुको मण्डली इतिहास-अनुसार मानेभैं मर्कूसको सुसमाचारको खास स्रोत थिए । (बढी जानकारीका निम्ति कृपया तपाईंले मर्कूसको सुसमाचारको पुस्तकको भूमिकामा हेर्नुहोला) ।

मत्ती अथवा अरू कुनै प्रत्यक्ष साक्षी त्यस पुस्तकको लेखक होइनन् भन्ने कुराको सम्बन्धमा दोस्रो तर्क यही हो: मत्तीको सुसमाचारको पुस्तकमा चम्किलो भाषाको विस्तृत वर्णन छैन । मर्कूस प्रत्यक्ष साक्षी नभएको हुनाले कसैले तिनीबाट यस्तो कुरा पाउने आशा गर्दैन, ता पनि तिनको सुसमाचारको पुस्तकमा यस्तो रसिलो भाषा पाइँदो रहेछ । तब मत्तीले कसरी आफैँ त्यहाँ उपस्थित नभएभैं आफ्नो सुसमाचारको पुस्तक लेख्न सके त ? प्रत्यक्ष साक्षीले कसरी यति तथ्यात्मक तौरले लेख्न सक्छन् ? उत्तरमा म यही भन्छु: मत्तीको व्यक्तित्वमा यसको चाबी पाइन्छ होला । उनी महसूल उठाउने थिए, जसले आफ्नो बेलीबिस्तार छाँटकाँट गरीकन प्रभु येशूका प्रवचनहरूका निम्ति बढी ठाउँ छोडेको हुन सक्छ । मर्कूसले साँच्चै मत्तीको अगाडि आफ्नो सुसमाचारको पुस्तक लेखे भने यो सम्भव छ । तब मत्तीले यसमा प्रेरित पत्रसले आफ्ना आँखाले देखेका र आफ्नो मनमा सम्भेका कुराहरू राम्ररी प्रस्तुत गरिएको पक्का बयान देखेर त्यहीअनुसार आफ्नो सुसमाचार मिलाएर लेखे ।

ग) यस पुस्तकको लेखे मिति

मत्तीले पहिले अरामी भाषामा आफ्नो सुसमाचारको नकल गरेको अथवा प्रभु येशूका प्रवचनहरू उल्लेख गरेको त्यो व्यापक जनविश्वास सत्य ठहरिन्छ भने त इस्वी संवत् ४५ साल यसको लेखे मिति हो, अर्थात् प्रभु येशूको स्वर्गारोहणको ठीक पन्ध्र वर्षपछि । यही मिति पुरानो परम्परासित पनि मिल्छ । यसो हुँदा उनले इस्वी संवत् ५० वा ५५ सालमा, अथवा अझ पछि कानुनी ग्रीकमा आफ्नो सुसमाचारको पुस्तक लेखेको हुन सक्छ । कसैको विचारमा मत्तीको सुसमाचारचाहिँ इस्वी संवत् ७० सालको पछाडि, अर्थात् यरूशलेमको मन्दिर नाश भएपछि लेखिएको हुनुपर्छ; तर प्रभु येशूले यसको विनाशको विस्तृत भविष्यवाणी गर्न सक्नुहुन्न भन्ने तिनीहरूको अविश्वासले गर्दा मात्र तिनीहरूले यसो भन्छन्, अथवा योचाहिँ यस्ता मानिसहरूको दिमागी सिद्धान्तको रचनाको फल हुनुपर्छ, जसले हरेक पवित्र शास्त्र परमेश्वरको प्रेरणाले दिएको हो भन्ने कुरामा कि ता विश्वास गर्दैनन्, कि ता वास्ता गर्दैनन्, अथवा सरासर इन्कार गर्छन् ।

घ) सन्दर्भ र विषयवस्तु

प्रभु येशूको बोलावट पाउँदा मत्ती जवान मानिस थिए । जन्मअनुसार उनी यहूदी थिए, र कामको हिसाबले उनी तालिम प्राप्त भएका महसूल उठाउने थिए । प्रभु येशूको पछि लाग्नलाई उनले सबै थोकहरू छोडे । यसको एक

प्रतिफल-स्वरूप उनी बाह्र प्रेरितहरूमा गाभिए। अर्को प्रतिफल के थियो भने उनी पहिलो सुसमाचारको पुस्तकको लेखक छानिए। मती र लेवी एउटै व्यक्ति हुन् (मती २:१४ र लूका ५:२७)।

मतीले आफ्नो सुसमाचारको पुस्तकमा के दाबी गर्छन् भने प्रभु येशूचाहिँ इस्त्राएलीहरूले धेरै समय अधिदेखि बाटो हेरिरहेका मसीह हुनुहुन्छ। दाऊदको सिंहासनमा बस्ने एकमात्र कानुनी अधिकार उहाँकै हो।

यो पुस्तक प्रभु येशूको जीवनीको पूरा विवरण हो भन्ने कुरा मतीको सुसमाचारले कहीं पनि दाबी गर्दैन। त्यसको शुरुमा प्रभु येशूको वंशावली र बाल्यकालका वर्णन छन्, त्यसपछि यसको बयान एकै चोटि उहाँको सेवकाइको आरम्भमा जान्छ। त्यति बेला हाम्रा प्रभुको उमेर लगभग ३० वर्षको थियो। परमेश्वरले अभिषेक गर्नुभएको जनसित मिल्ने सबै कुराहरू छात्र र त्यस दृष्टिकोणले लेखलाई पवित्र आत्माले मतीलाई अगुवाइ गर्नुभयो। (हिब्रू भाषामा 'मसीह' र ग्रीक भाषामा 'ख्रीष्ट'को अर्थ *अभिषिक्त जन* हो)। पुस्तक चरम-सीमातिर अगाडि बढ्दै जान्छ: प्रभु येशूको न्याय, मृत्यु, दफन, पुनरुत्थान र स्वर्गारोहण। अनि यसरी हामीलाई प्रभु येशूको जीवनको चरमसीमा पुर्याउँदा उनले मानिसहरूको मुक्तिका निम्ति चाहिने बलियो जग बसाल्दैछन्। यही कारणले यो पुस्तक 'सुसमाचार' भनिन्छ। पापी मानिसहरूले कसरी मुक्ति पाउन सक्छन्, सो कुरा प्रस्तुत गरेको कारणले यस पुस्तकले त्यो नाम पाएको

होइन, तर प्रभु येशूले पापी मानिसहरूको मुक्तिका निम्ति दिनुभएको बलिदानको विवरण दिएको हुनाले यसो भएको हो; किनकि यसो गरेर उनले मुक्ति पाउने खास उपाय प्रस्तुत गरेका छन्।

विश्वासीहरूका निम्ति लेखिएको पवित्र बाइबलको टिप्पणीले टिपनको पूर्णता दाबी गर्दैन, न ता यो टिप्पणी विज्ञानको तकनीकी दृष्टिले लेखिएको हो, तर यस किताबले पाठकवर्गमा व्यक्तिगत बाइबल अध्ययन गर्ने र मनन गर्ने उत्साह पैदा गरोस् भन्ने मनसायले लेखिएको हो। यो टिप्पणी पढ्ने छात्र-छात्राहरूको हृदयमा हाम्रा मसीह राजाको दोस्रो आगमनलाई प्रिय मात्रै भाव र त्यसका निम्ति तीव्र लालसा उत्पन्न गर्नु नै यो पुस्तक लेख्ने मुख्य उद्देश्य हो।

अँ, म पनि, एउटा प्रेमको ज्वालाले जल्दै गरेको हृदय लिएर,

अँ, म पनि, दिन प्रतिदिन मलाई भन्-
भन् मीठो लाग्ने आशा लिएर,

तपाईं फर्केर आउने घडीको तीव्र चाहना,
म सुस्केरा हालेर गर्दछु, हे प्रभु येशू!

अँ, तपाईंका महिमाले टल्किरहेका
पाउहरूचाहिँ कहिल्यै फेरि यस धरतीमा
टेक्लान् भन्ने लालसाले म मूर्च्छित हुन्छु।

रूपरेखा:

- खण्ड १) मती १: अध्याय: वंशावली र मसीह राजाको जन्म
- खण्ड २) मती २: अध्याय: मसीह राजाको बाल्यकाल
- खण्ड ३) मती ३:-४: अध्याय: मसीहको सेवकाइको तयारी र त्यसको प्रारम्भ
- खण्ड ४) मती ५:-७: अध्याय: परमेश्वरको राज्यको संविधान
- खण्ड ५) मती ८:१-९:३४: मसीहका ईश्वरीय शक्ति र अनुग्रहले गरेका अचम्मका कामहरू र तिनको विषयमा मानिसहरूको बीचमा बेग्ला-बेग्लै प्रतिक्रियाहरू
- खण्ड ६) मती ९:३५-१०:४२: मसीहका बाह्र प्रेरितहरू इस्राएलकहाँ पठाइए
- खण्ड ७) मती ११:-१२: अध्याय: विरोध बढ्दै गएको र मसीह तिरस्कार हुनुभएको
- खण्ड ८) मती १३: अध्याय: इस्राएलीहरूले मसीह राजालाई तिरस्कार गरेको कारणवश अब उहाँले अन्तरिम कालका निम्ति आफ्नो राज्यको रूपान्तर भएर स्थापित हुने घोषणा गर्नुभएको
- खण्ड ९) मती १४:१-१६:१२: बढ्दै गएको विरोध सामना गर्दै मसीह राजाले आफ्नो अपार अनुग्रहको अथक प्रदर्शन गर्दै हुनुहुन्छ
- खण्ड १०) मती १६:१३-१७:२७: मसीहले आफ्ना चेलाहरूलाई तयार गर्दै हुनुहुन्छ
- खण्ड ११) मती १८:-२०: अध्याय: मसीहले आफ्ना चेलाहरूलाई शिक्षा दिँदै हुनुहुन्छ
- खण्ड १२) मती २१:-२३: अध्याय: मसीह राजाले आफैलाई प्रस्तुत गर्नुभएको र आफै तिरस्कृत हुनुभएको
- खण्ड १३) मती २४:-२५: अध्याय: जैतुन डाँडामा मसीहको उपदेश
- खण्ड १४) मती २६:-२७: अध्याय: मसीह राजाको कष्ट र मृत्यु
- खण्ड १५) मती २८: अध्याय: मसीह राजाको विजय